

S. Sayısı : 73

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/231)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/866, 6/2403

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında akit ve imza olunan Hava Ulaştırılmalarına dair Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 11 . VII . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R .Peker

Gerekçe

Hükümetimizin de katılması ile 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve 4749 sayılı Kanunla onanmış olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmaları hükümleri dâhilinde Cumhuriyet Hükümeti ilk olarak İngiltere Kırallığı ve Amerika Birleşik Devletleri ile 12 Şubat 1946 günü birer Hava Ulaştırılmaları Anlaşması yapmış ve bunlar Mayıs 1946 ayında Yüksek Meclise onanmıştır.

Bu başlangıç, sırası ile, İsveç, Fransa, Holânda ve Çekoslovakya Hükümetleriyle aynı mahiyette akdolunan Anlaşmalar takip etmiştir ki, bugün cümlesi kanuniyet kesbeylemiş bulunuyor.

Bahis konusu iki taraflı Anlaşmaların Yüksek Meclise sunulması sırasında da arz olunduğu üzere, Şikago'da kurulan sistemin işlenmesi, çeşitli üye Devletler arasında yapılacak iki taraflı Anlaşmalar akdine bağlı olduğunu gözönünde tutan Cumhuriyet Hükümeti, şimdiye kadar çeşitli Devletlerle yaptığı Anlaşmalardan başka, diğer Devletlerle de faydalı ve gerekli Anlaşmalar sağlamaya devam eylemektedir. Bu cümleden olarak komşumuz Irak Kırallığı Hükümetinin Anlaşma akdine mütedair teklifi üzerine görüşmelere başlanmış ve 30 Haziran 1947 gününde Anlaşma metni Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma hükümleri, geniş ölçüde bundan önce akdolunan Anlaşmalardan mülhem olup müteakibiyet esasına dayanmaktadır. Bu Anlaşmanın yegâne hususiyeti Ekinin, Bermuda'da kabul edilen Milletlerarası Hava Anlaşmaları tiplerinden ikincisinin yani zararlı rekabeti önliyen tipin örnek ittihazı suretiyle tanzim edilmiş olmasıdır. Bu Anlaşma komşu bir Devletle akdine başlanan bir seri Anlaşmalara müvazi olarak her iki tarafın menfaatlerini gözönünde tutmakta ve memleketlerimiz münasebetlerinin gelişmesini istihdaf etmektedir. Ezeümle bu Anlaşmada, iki taraf Hava Ulaştırılmaları işletmelerinin sefer ve yolcu sayısı ile tarife bakımlarından birbirlerine zarar vermemelerini önliyecek hükümler mevcut bulunmaktadır, ki bunun sağliyaacağı faydalar arzdan müstağnidir. Bahusus ki, her iki taraf pek yakında karşılıklı sefer ihdasını tasarlamaktadır.

Anlaşma hükümlerine göre her iki taraf iki memlekette cari olan hava seyrüseferine müta-

alilik mevzuata uyacaktır. Irak uçakları Ankara ve İstanbul'a uğrıyacaklar ve her iki yerde milletlerarası yoleu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat iki şehir arasında ulaştırma yapamıyacaklardır. Mütekabilen Türk uçakları Irak'ta Bağdad ve Basra'ya inecekler, her iki yerde milletlerarası yoleu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat bu iki şehir arasında ulaştırma yapamıyacaklardır.

Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanması yahut uygulanması yolunda Anlaşan tarafların karşılıklı görüşme yolu ile halledemeyecekleri hususlar Hakeme sunulacaktır. Böyle bir uyumsuzluk ya Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine, yahut iki tarafın tâyin edeceği herhangi bir şahıs veya teşekkülün hakemliğine arz olunacaktır.

Bir taraftan Irak hava seferlerinin Irak'tan memleketimize gelmesi, diğer taraftan bizim servislerimizin Irak'a gitmesi suretiyle iki komşu memleket arasında başlayacak olan bu karşılıklı hava ulaştırmaları, tarihi bağlarla birbirine bağlı bulunan milletlerimizi yekdiğerine daha ziyade yaklaştırmış olacaktır. Bundan başka sağlanacak ekonomik ve kültürel faydalar da gözönünde tutularak Anlaşmanın onanması Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışişleri Komisyonu
Esas No. 1/231
Karar No. 6

13. I. 1948

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair olan ve 30 Haziran 1947 tarihinde Ankara'da imzalanan Anlaşmanın tasdikı hedefini güden kanun tasarısı Komisyonumuzca incelendi.

Bu Anlaşma 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve 4749 sayılı Kanunla onanmış bulunan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmaları hükümlerine uygun görüldüğünden Komisyonea kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Ulaştırma Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Bilecik	Kocaeli	Gazianteb
<i>M. Ş. Esendal</i>	<i>N. Erim</i>	<i>Dr. A. Melek</i>
Afyon Karahisar		Aydın
<i>Dr. C. Tunca</i>		Dr. M. Germen
		İmzada bulunmadı
Burdur	İstanbul	İzmir
<i>F. Altay</i>	<i>E. Akaygen</i>	<i>Yücel</i>
Konya	Kütahya	Manisa
<i>A. R. Türel</i>	<i>A. Gündüz</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Samsun		Sinob
<i>C. Bülsel</i>		<i>Y. K. Tengirçenk</i>

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/231

Karar No. 4

26 . I . 1948

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 11 . VII . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Dışişleri Komisyonunca görüldükten ve aynen kabul edildikten sonra Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile Anlaşma ve Eki Komisyonumuzun 21 . I . 1948 tarihindeki toplantısında Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcileri ile Devlet Havayolları İdaresi Genel Müdür muavinini hazır oldukları halde incelendi.

Bu Anlaşmanın 7 . XII . 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Milletlerarası sivil havacılık anlaşmalarıyle kurulmuş olan sistemin işlemesi için üye Devletler arasında yapılması icabeden iki taraflı anlaşmalar silsilesine dâhil olduğu görülmüştür.

Gerekçesinde de yazılı olduğu üzere bu Anlaşmanın Eki için Yunan ve Lübnan Hükümetleri ile yapılmış olan anlaşmalarda olduğu veçhile Bermuda'da kabul edilmiş olan Hava Anlaşmaları tiplerinden ikinci tipin yani karşılıklı uşak seferleri sayısında, uçak ücret tarifelerinde ve uçakların yoleu taşıma kabiliyetleri itibariyle hacimlerinde mütekabiliyet ve muadleti sağlıyan ve iki memleket arasında bu yönlerde zararlı rakabeti önliyen tipin esas olarak kabul edilmiş olduğu verilen izahattan anlaşılması bulunmaktadır.

Anlaşmanın ve Ekinin bu hususi vasıf ve şartlar dâhilinde iki memleket arasındaki hava seferlerinin gelişmesini sağlıyacağına ve metinlerin de Şikago Anlaşmaları esaslarına ve mütekabiliyet prensibine uygun olarak tanzim edilmiş bulunduğuna komisyonumuzca kanaat hâsıl edilmiştir.

Anlaşma Ekinin 5 nei maddesinin (B) fıkrasının sonundaki (Seferlere başlamıyacaktırlar) ibaresinin yanlışlıkla (Başlıyacaktırlar) suretinde yazılmış olduğu görülmüş ve bunun bir yazı hatası olduğu Dışişleri Bakanlığı temsilcisi tarafından da beyan ve izah olunmuştur. Bu itibarla Anlaşma Ekinin 5 nei maddesinin (B) fıkrasının sonunun (Seferlere başlamıyacaktırlar) şeklinde tashih olunmak suretiyle Anlaşma ve Anlaşma Ekinin onanmasına ve kanun tasarısındaki maddelerin Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko.	Bu rapor	
Başkanı	Sözetüsü	Kâtip
Çoruh	Niğde	Erzurum
A. R. Erem	V. Sarıdal	S. Altuğ
Aydın	Edirne	Kayseri
M. Aydın	M. E. Ağaoğulları	F. Seler
Kocaeli	Ordu	Ordu
F. Balkan	Dr. V. Demir	Amiral H. Gökdalay
	Sivas	
	H. Işık	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti arasında Ankara'da 30 Haziran 1947 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırılmalarına dair Anlaşma ile Eki onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>R. Peker</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>M. Ökmen</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>C. U. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkan</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İRAK KIRALLIĞI ARASINDA HAVA ULAŞTIRMALARINA DAİR ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Kırallık Hükümeti;
Türkiye ile Irak arasında hava ulaştırmalarına dair bir Anlaşma yapmaya karar vrerek,
Bu maksatla usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilciler tâyin etmişler ve bunlar aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır:

Madde — 1

Sözleşen Taraflar, ilişik Ekte sayılan milletlerarası havayollarının ve seferlerinin kurulması için, işbu Ekte gösterilen hakları birbirlerine verirler; anılan seferlere, kendisine bu haklar verilen Sözleşen Tarafın ihtiyarına göre derhal veya daha ileri bir tarihte başlanabilir.

Madde — 2

a) Sözleşen Taraflardan biri tarafından diğer Sözleşen Tarafa kurulması hakkı verilen her bir hava seferi, bu son Taraf, anılan seferi işletmek için bir veya birkaç hava ulaştırma teşebbüsü tâyin eder etmez, işletmeye ağılabilecektir. Bu hakkı veren Sözleşen Taraf, işbu maddenin (b) fıkrası ve 6 ncı madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, böylece tâyin olunan hava ulaştırma teşebbüsüne veya teşebbüslerine gereken işletme müsaadesini gecikmeksizin verecektir.

b) Yukarda anılan hakları veren Sözleşen Taraf, böylece tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsünü veya teşebbüslerini işbu Anlaşmada derpiş olunan seferlere başlamaya mezun kılmadan önce, kendilerinden, ülkesinde yürürlükte bulunan kanun ve nizamlar gereğince hüviyetlerini ispat edici mahiyette her türlü vesikalar vermelerini isteyebilecektir.

c) İlgili Hükümetlerce tâyin olunabilecek bazı bölgelerde milletlerarası bir hava seferinin kurulması, yetkili askerî makamların tasvibine sunulacaktır.

Madde — 3

a) Sözleşen Taraflardan herbiri, öteki Taraf hava ulaştırma teşebbüslerinin kendi hava alanlarını kullanmaları ve başka kolaylıklardan faydalanmaları karşılığı olarak alacağı veya alınmasına müsaade edeceği harçların, milletlerarası benzer seferlerde kullanılan kendi millî uçaklarına anılan hava alanlarını kullanma ve kolaylıklardan faydalanma karşılığı olarak ödenecek harçlardan daha yüksek olmasını kabul eder.

b) Sözleşen Taraflardan birinin ülkesine, öteki Sözleşen Tarafa tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsü tarafından veya böyle bir teşebbüs hesabına, ithal edilip munhasıran bu teşebbüs uçakları tarafından kullanılacak yakıtlar, makine yağları ve yedek parçalar, gümrük resimleri, muayene ücretleri veya diğer millî resim ve harçların alınması hususunda millî hava ulaştırma teşebbüslerine veya en ziyade müsaadeye mazhar millet hava ulaştırma teşebbüslerine uygulanan işlemde faydalanacaklardır.

c) Ekte tarif edilen havayollarını ve seferlerini işletmeye izinli Sözleşen Tarafın hava ulaştırma teşebbüslerine ait sivil uçaklarda bulunan yakıtlar, makine yağları, yedek parçalar, muat teçhizat ve uçak kumanyası, anılan uçaklar tarafından öteki Sözleşen Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlar esnasında kullanılsa veya sarfedilsebile, bu Taraf ülkesine giriş veya bu ülkeden çıkışta, gümrük resimleri, muayene ücretleri veya diğer benzer resimlerden muaf tutulacaklardır.

Madde — 4

Sözleşen Taraflardan birinin verdiği veya muteber tanıdığı ve henüz müddeti geçmemiş hava seyrüsefer şahadetnameleri, uçuşa elverişlilik bröveleri ve lisanslar, Ekte gösterilen havayollarının ve seferlerinin işletilmesi için öteki Sözleşen Tarafa da muteber tanınacaktır.

Ancak, Sözleşen Taraflardan herbiri, kendi uyruklarına diğer bir Devlet tarafından verilmiş olan uçuşa elverişlilik brövelerini ve lisansları, kendi ülkesi üzerinde yapılacak uçuşlar için muteber tanımamak hakkını muhafaza eder.

Madde — 5

a) Sözleşen Taraflardan birinin, Milletlerarası hava seyrüseferinde kullanılan uçakların kendi ülkesine giriş ve çıkışı hakkındaki veya anılan uçakların kendi ülkesi sınırları içinde buldukları müddetçe işletilmesi ve seyrüseferi ile ilgili kanun ve nizamları öteki Sözleşen Taraf hava ulaştırma teşebbüsünün veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

b) Yoleular, mürettebat ve uçakla mal gönderenler, gerek şahsan, gerekse kendi nam ve hesaplarına hareket eden bir üçüncü şahıs vasıtasıyla, Sözleşen Taraflardan herbirinin ülkesinde, giriş, çıkış formaliteleri, göç, pasaport ve karantina işlerine mütaallik bulunanlar gibi yoleular, mürettebat ve malların memlekete giriş, memlekette kalış ve memleketten çıkışını tanzim eden kanun ve nizamlara riayetle mükellef olacaklardır.

Madde — 6

Sözleşen Taraflardan herbiri, öteki Sözleşen Tarafa tâyin edilen bir hava ulaştırma teşebbüsü mülkiyetinin esaslı kısmının ve fiili murakabesinin bu son Taraf uyruklarının elinde bulduğuna kanaat getirmediği hallerde veya bu teşebbüs, ülkesi üzerinde faaliyette bulunduğu Devletin kanun ve nizamlarına, yukardaki 5 nci maddede işaret olunduğu şekilde riayet etmediği veya işbu Anlaşmanın kendisine yüklediği vecibeleri yerine getirmediği takdirde bu teşebbüse işletme müsaadesi vermeyi reddetmek veya verilmiş olan müsaadeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — 7

İşbu Anlaşma ve buna dayanarak yapılacak bütün mukaveleler Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 8

Sözleşen Taraflardan biri, işbu Anlaşma Eki hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesini arzu ettiği hallerde, her iki Sözleşen Taraf yetkili makamlarının bu maksatla birbirleriyle danışmalarını isteyebilecek ve bu danışma, istek tarihinden itibaren sayılmak üzere 60 günlük bir süre içinde başlayacaktır. Anılan makamların kararlaştırdıkları her değişiklik, diplomatik nota teatisi suretiyle teyit edildikten sonra yürürlüğe girecektir.

Genel mahiyette çok taraflı bir Havacılık Sözleşmesi her iki Sözleşen Taraf için yürürlüğe girdiği takdirde, Taraflar işbu Anlaşma ve Eki hükümlerinin anılan Sözleşme hükümleri ile uygunluğu sağlamak maksadıyla danışacaklardır.

Madde — 9

a) Sözleşen Taraflar, işbu Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanmasına ve uygulanmasına mütaallik olup, karşılıklı görüşme yolu ile halledilemeyen herhangi bir uyuşmazlığı hakeme sunmayı kabul ederler.

b) Böyle bir uyuşmazlık, 7 Aralık 1944 te Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine arzolanacaktır.

c) Bununla beraber Sözleşen Taraflar, aralarında anlaşarak, uyuşmazlığı bir Hakem Mahkemesine, yahut tâyin edecekleri herhangi bir şahıs veya teşekküle sunarak da halledebilirler.

d) Sözleşen Taraflar verilecek hükme riayet etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 10

« Ülke » tâbiri, 7 Aralık 1944 te Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 2 nci maddesinde derpiş olunan mânyı ifade edecektir.

Yukardaki hüküm, metinde aykırı bir kayıt bulunmadığı takdirde, işbu Anlaşma ve Eki için muteber sayılacaktır.

Madde — 11

Sözleşen Taraflardan herbiri, işbu Anlaşmaya son vermek istediğini öteki Tarafa nota ile bildirebilir. Böyle bir sonverme, Tarafların anlaşması ile, müddetin son bulmasından önce iptal edilmedikçe, Notanın öteki Tarafça alınması tarihinden 12 ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde — 12

Tasdiknameler, mümkün olan en kısa zamanda Ankara'da teati edilecektir. Anlaşma, tasdiknamelerin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukardakileri tasdikan, imzaları aşağıda bulunan ve Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmiş ve mühürlenmişlerdir.

30 Haziran 1947 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Arapça ikişer nüsha olarak yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

İrak Kırallığı Hükümeti

adına

adına

İsmail Cevan

Ekrem Müştak

Anlaşmanın Eki

1. — İşbu Anlaşma ve Eki gereğince mezun kılınmış olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hava ulaştırma teşebbüslerine, Irak toprakları üzerinden inmeden geçmek ve bu topraklara ticari olmıyan sebeplerle inmek hakkı ile aşağıda gösterilen yollar üzerinde milletlerarası yolcu, yük ve posta almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

Her iki istikamette olmak üzere, Türkiye'de ve diğer yurtlar topraklarında, mutavassıt noktalar tarihiyle veya doğrudan doğruya, Ankara'dan Bağdad - Basra'ya ve daha ilerdeki memleketlere,

2. — İşbu Anlaşma ve eki gereğince mezun kılınmış olan

Hükümeti hava ulaştırma teşebbüslerine, üzerinden inmeden geçmek ve bu topraklara ticari olmıyan sebeplerle inmek hakkı ile aşağıda gösterilen yollar üzerinde milletlerarası yolcu, yük ve posta almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

Her iki istikamette olmak üzere, Irak'ta ve diğer yurtlar topraklarında, mutavassıt noktalar tarihiyle veya doğrudan doğruya, Bağdad'dan Ankara - İstanbul'a ve daha ilerdeki memleketlere.

3. — İşbu Anlaşma ve Ekine mevzu olan hava seferlerinin kurulması ve işletilmesinde aşağıdaki prensipler uygulanacaktır:

a) İmkân nispetinde düşük ve salim ekonomik prensiplerle bağdaşan tarifeler uygulanması suretiyle hava yolculuğunun, insanlığın genel refahı bakımından arzettiği faydaların yayılmasının en geniş şekilde teşvik ve tahrik, hava yolculuğunun milletlerarasında dostça anlayış ve iyi niyetin vasıtası olarak teşviki ve aynı zamanda bu yeni ulaştırma vasıtasının, iki memleketin müşterek refahı bakımından arzettiği çok sayıda her türlü faydaların sağlanması şayanı arzudur.

b) Seyahat eden kimselere sağlanmış bulunan hava ulaştırma kolaylıkları, halkın bu gibi ulaştırmalara olan ihtiyacı ile sıkı surette bağlı olmalıdır.

c) Her iki memleketin hava ulaştırma teşebbüsleri için, işbu Anlaşma ve Ekinde mevzu olan ve karşlıklı ülkeler arasında mevcut yol veya yollardan herhangi birini takiben hava seferleri kurulması hususunda müsaıt ve eşit imkânlar mevcut olamlıdır.

d) İşbu Anlaşma Ekinde yazılı uzak kurye seferlerinin Sözleşen Tarafklar hava ulaştırma teşebbüslerince işletilmesinde, karşı taraf hava ulaştırma teşebbüslerinin menfaatleri, işbu Tarafın aynı yollar üzerinde kısmen veya tamamen kurmuş bulunduğu seferleri haksız zararlara uğratmamak maksadiyle, gözönünde tutulacaktır.

e) Sözleşen Tarafklar, İşbu Anlaşma Ekinde uygun olarak tâyin olunan hava ulaştırma teşebbüsleri tarafından yapılacak seferler hacminin her Őeyden önce, adigeçen teşebbüsün milliyetini taşıdığı memleket ile ulaştırmanın nihai hedefi olan memleket arasındaki ulaştırma ihtiyaçlarına uygun bulunmasını kabul ederler.

f) Sözleşen Tarafklar, tarife ücretlerinin, idareli işletme, mâkul kâr haddi, seferin ve sürat ve rahat bakımından uçakların hususiyetlerindeki farkları da içine alan bütün ilgili âmilleri ve aynı zamanda aynı yol üzerinde sefer yapan diğer hava ulaştırma teşebbüslerince tatbik edilen tarife ücretlerini gözönünde tutarak mâkul bir esas dâhilinde tesbit etmeyi kabul ederler.

4. — Bu hatlar üzerinde, işbu Anlaşma ve Ek'ine mevzu olan yolların bir veya birkaç noktasından üçüncü memleketlere veya üçüncü memleketlerden adigeçen yolların bir veya birkaç noktasına yapılacak milletlerarası ulaştırma, yükleme ve boşaltma hakkı Sözleşen Tarafklarca kabul olunan muntazam inkişaf genel prensiplerine ve hacim uygunluğu genel prensiplerine:

a) Menşe ve mahreç memleketler arasındaki ulaştırma isteklerine;

b) Uzak kurye seferleri işletmesi ihtiyaçlarına;

c) Mahalli ve mantakavi seferler gözönünde tutularak geçilecek bölgelerde mevcut ulaştırma isteklerine;

uygun olarak kullanılacaktır.

5. — Sözleşen Tarafklar aşağıdaki hususları aralarında kararlaştırmışlardır:

a) Tarafklardan birinin hava ulaştırma teşebbüsleri öteki Taraf ülkesinin herhangi iki noktası arasında kira veya ivaz karşılığında sefer yapmıyacaklardır.

b) Hava ulaştırma teşebbüsleri, uçak haemı ve iki Devlet arasındaki ulaştırmaların hakkaniyete uygun bir Şekilde taksimi hususunda her iki Devlet yetkili havacılık idareleri arasında bir anlaşmaya varılincaya kadar karşlıklı ülkeleri arasında ve tesbit edilen yollar üzerinde kira veya ivaz karşılığı seferlere başlamıyacaklardır.

c) İşbu Anlaşma ile Ekinin hiçbir kısmı, Sözleşen Tarafklardan birine veya onun hava ulaştırma teşebbüslerine hususi haklar sağhyacak ve benzer hakların diğer herhangi bir Devletin hava ulaştırma teşebbüslerine tanınmasını önliyecek Şekilde veya farklı işlem doğurur mahiyette sağılmıyacak ve bu yolda yorumlanmıyacaktır.

6. — Sözleşen Tarafklardan her birinin, bir hava seferini işletmeye başlamadan önce öteki Tarafa, onun ülkesine giriş ve ülkesinden çıkış işintasarladığu yönleri bildirmesi ve bunun üzerine öteki Tarafın kendi ülkesine giriş ve çıkış noktaları ile ülkesi üzerinde takip edilecek olan uçuş yolunu göstermesi Tarafklarca kabul olunmuştur.

